

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

woensdag

27-03-2002

10:30 uur

mercredi

27-03-2002

10:30 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
PSC	<i>Parti social-chrétien</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen:</i>	<i>Commandes:</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel.: 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél.: 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax: 02/549 82 74</i>	<i>Fax: 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail: publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail: publications@laChambre.be</i>

INHOUD

Vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, over "de webstek via dewelke één van zijn kabinetsmedewerkers een ware campagne tegen het Vlaams Blok voert en meer bepaald tegen Vlaams volksvertegenwoordiger Filip Dewinter" (nr. 6498)

Sprekers: **Francis Van den Eynde, Eddy Boutmans**, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking

Vraag van de heer Ferdy Willems aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, over "zijn bezoek aan Laos" (nr. 6653)

Sprekers: **Ferdy Willems, Eddy Boutmans**, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking

SOMMAIRE

Question de M. Francis Van den Eynde au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, sur "le site web utilisé par un des collaborateurs de son cabinet pour mener une véritable campagne contre le Vlaams Blok, et plus particulièrement contre le parlementaire flamand Filip Dewinter" (n° 6498)

Orateurs: **Francis Van den Eynde, Eddy Boutmans**, secrétaire d'Etat à la Coopération au développement

Question de M. Ferdy Willems au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, sur "sa visite au Laos" (n° 6653)

Orateurs: **Ferdy Willems, Eddy Boutmans**, secrétaire d'Etat à la Coopération au développement

**COMMISSIE VOOR DE
BUITENLANDSE BETREKKINGEN****COMMISSION DES RELATIONS
EXTERIEURES**

van

du

WOENSDAG 27 MAART 2002

MERCREDI 27 MARS 2002

10:30 uur

10:30 heures

De vergadering wordt geopend om 11.55 uur door de heer Pierre Chevalier, voorzitter.
La séance est ouverte à 11.55 heures par M. Pierre Chevalier, président.

01 Vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, over "de webstek via dewelke één van zijn kabinetsmedewerkers een ware campagne tegen het Vlaams Blok voert en meer bepaald tegen Vlaams volksvertegenwoordiger Filip Dewinter" (nr. 6498)

01 Question de M. Francis Van den Eynde au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, sur "le site web utilisé par un des collaborateurs de son cabinet pour mener une véritable campagne contre le Vlaams Blok, et plus particulièrement contre le parlementaire flamand Filip Dewinter" (n° 6498)

01.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, het gaat hier om een stadsgenoot van u.

(...)

01.02 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Ik laat in het midden waar nu precies het gebrek zit: in Antwerpen of in Brugge. Volgens mij zal de staatssecretaris er een andere mening op nahouden dan de voorzitter van deze commissie.

Mijnheer de staatssecretaris, het is niet de eerste keer dat ik u vragen stel over de fratsen van uw medewerker die hier weer ter sprake komt. Ik heb hierover reeds mondelinge en schriftelijke vragen gesteld. Ik heb de indruk dat er een zekere pathologie achter schuilt. Wanneer men vanuit een bepaalde functie een bepaalde groep mensen systematisch probeert te plagen, aan te vallen en soms zelfs te bedreigen, dan moet er toch wat meer achter zitten dan een gewone politieke overtuiging.

Ik geef een korte opsomming die ik ook in de schriftelijke versie van deze vraag heb opgenomen. De betrokkene wordt opgemerkt wanneer hij een aantal foto's aan het schieten is van een Vlaams Blok-demonstratie. Hij werkt mee aan het op het net brengen van een lijst van zogenaamde Belgische fascisten. Hij noemt daarbij niet alleen Vlaams Blokparlementsleden maar ook hun echtgenotes en hij vermeldt ook hun adres. Ook de kinderen worden hierin betrokken. Sommigen menen dus dat fascisme erfelijk is. Hij staat ook een interview toe aan het kwaliteitsdagblad De Morgen waarin hij een

01.02 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Ce n'est pas la première fois que je vous interroge sur ce dossier. Le collaborateur attaché au cabinet du secrétaire d'Etat continue à harceler le Vlaams Blok. J'ai de plus en plus l'impression que nous avons affaire ici à un cas pathologique. La personne en question s'en prend systématiquement à M. Dewinter en se moquant de lui, en l'attaquant et même en le menaçant. On peut difficilement encore affirmer qu'il ne s'agit que de la simple expression d'une conviction politique. De plus, M. Dewinter n'est pas la seule cible du collaborateur du secrétaire d'Etat. Après une mesure d'interdiction, cet homme a de nouveau créé un site web (avec

persoonlijke aanval lanceert op mijn vrouw, waarvan hij beweert dat ze artikels heeft geschreven om het Italiaanse fascisme te prijzen. Mijn vrouw heeft nooit een politiek artikel geschreven en zal dit zeker niet doen ter ere van het Italiaanse fascisme. Zij zag zich wel verplicht om een recht van antwoord te eisen, wat haar ook werd toegestaan.

Mijnheer de staatssecretaris, daarmee is deze schade niet echt hersteld. Ik kan u verzekeren dat een bepaalde politieke leugen jarenlang kan blijven nazinderen, ook al is die al lang door de rechtbank weerlegd. De betrokkene gaat verder. Hij is betrokken bij een valse webstek onder de naam www.filipdewinter.be die op kracht van het betrokken parlementslid van het net moet verdwijnen.

Président: Jacques Lefevre.
Voorzitter: Jacques Lefevre.

Nu heeft hij weer onder de naam www.filipdewinter.be een webstek opgesteld om op een toch bijzonder brutale wijze eens te meer zijn haat ten opzichte van het Vlaams Blok in het algemeen en ten opzichte van mijn goede vriend en collega in het Vlaams Parlement, Filip Dewinter, tot uiting te brengen. Duidelijk heeft dit weer de bedoeling om te schaden. Mijn vragen daarbij zijn de volgende.

Om dit allemaal te doen, moet betrokkene over behoorlijk materiaal beschikken, informatica bijvoorbeeld. Hij is tewerkgesteld in een kabinet dat vanuit de aard der dingen zeer internationaal functioneert en waarvan ik meen te mogen veronderstellen dat het over behoorlijke informatica beschikt, al was het maar uit spaarzaamheid. Ik wil weten of dit materiaal wordt gebruikt voor die acties die betrokkene voert ten opzichte van, bijvoorbeeld, Filip Dewinter op het net. Tot hiertoe hebt u mij altijd gezegd dat er geen vuiltje aan de lucht is, dat de man politiek actief is maar dan na de uren, zoals zijn recht is. Op mijn laatste schriftelijke vraag waarin ik wilde aantonen dat hij zelfs meewerkt aan een webstek waarop geweld wordt gepredikt, antwoordde u dat hij dat ontkent. Dat zal wel dat hij dat ontkent! Het had misschien volstaan om eventjes te gaan kijken naar die webstek om te zien dat die ontkenning op weinig stoelde. In elk geval, ik wil ook daarover uw mening kennen. Vanzelfsprekend dank ik u bij voorbaat voor uw antwoord.

01.03 Staatssecretaris **Eddy Boutmans**: Mijnheer de voorzitter, collega Van den Eynde, het komt nooit meer goed tussen het Vlaams Blok en de betrokken kabinetsmedewerker, vrees ik. Ik heb de indruk dat u het zelf niet meer hebt bijgehouden, want u noemt zelf ook geen getal. Ik heb al heel wat vragen over dit onderwerp beantwoord. Toen u mij daarnet citeerde als zou er geen vuiltje aan de lucht zijn, is iets wat ik mij niet herinner ooit te hebben geantwoord.

Op deze vraag die voor een zeer groot deel een samenvatting is van vorige vragen, verwijs ik naar al mijn vorige antwoorden. Het laatste punt betrof mogelijke materialen die hij van het kabinet bekomt. Laten wij duidelijk zijn: er is evident geen structurele band tussen Antifa en het kabinet Ontwikkelingssamenwerking, ook niet computermatig.

Kabinetsmedewerkers, en zeker diegenen die u waarschijnlijk bedoelt, zijn zeer vaak, soms zelfs dag en nacht aanwezig op het

comme adresse www.filipdewinter.be), outre le site existant www.antifa.be.

On peut penser que l'homme en question dispose d'importants moyens informatiques pour mener ses actions. Se pourrait-il qu'il se serve du matériel du département de la Coopération au développement?

Que pense le ministre de la coopération, par cette personne, à un site web qui prône le recours à la violence?

01.03 **Eddy Boutmans**, secrétaire d'Etat: Il est bien clair que les choses ne s'arrangeront plus jamais entre le collaborateur du cabinet et le Vlaams Blok. J'ai déjà répondu à de nombreuses questions en la matière. Puisque cette question est pour l'essentiel un résumé de questions antérieures, je vous renvoie également à mes réponses antérieures. Il n'y a bien évidemment pas de lien structurel ni de coopération entre Antifa et mon cabinet ou moi-même. Je ne puis cependant affirmer avec certitude qu'il n'y a jamais eu de

kabinet. Ik zal dus zeker niet zeggen dat er een nooit een communicatie zou zijn geweest tussen het kabinet en het Antifa-netwerk. Er is zeker geen enkele structurele samenwerking tussen Antifa en mijzelf op het kabinet.

communication entre Antifa et mon collaborateur de cabinet. Mes collaborateurs de cabinet travaillent souvent tard et il est impossible de contrôler en permanence l'ensemble du trafic informatique.

01.04 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de staatssecretaris, ik apprecieer uw voorzichtigheid wanneer u zegt dat u mensen die lange uren op onze kantoren werken niet permanent onder controle kunt houden en dat u niet kunt garanderen dat er nooit communicaties zijn geweest tussen die netwerken en uw kabinet. Het is inderdaad zeer moeilijk om zo iets voor 100% in het oog te houden. Niemand zou dat kunnen. In uw plaats zou ik het ook niet kunnen. Ik had u graag horen zeggen dat het uw medewerkers niet is toegestaan om uw informaticamateriaal te gebruiken voor andere doeleinden dan deze waarvoor het op uw kabinet staat. Ik haal nu Antifa aan, maar ik neem aan dat men het materiaal ook voor andere doeleinden zou kunnen gebruiken, zoals voor een persoonlijk of politiek doel. Ik zou het op prijs stellen mocht u zeggen dat het niet is toegestaan om het materiaal voor andere doeleinden te gebruiken dan voor het werk van het kabinet.

01.04 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): J'apprécie votre prudence quand vous dites que vous ne pouvez pas contrôler de manière ininterrompue vos collaborateurs pendant leurs longues journées de travail. Mais j'aurais préféré vous entendre dire que vos collaborateurs ne sont pas autorisés à faire usage du matériel informatique à d'autres fins que celles liées à leur emploi au sein de votre cabinet.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

02 Vraag van de heer Ferdy Willems aan de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, over "zijn bezoek aan Laos" (nr. 6653)

02 Question de M. Ferdy Willems au secrétaire d'Etat à la Coopération au développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, sur "sa visite au Laos" (n° 6653)

02.01 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, dit dossier kan misschien als folkloristisch of sentimenteel worden gekwalificeerd, maar het gaat veel verder: het gaat over mensenrechten. Ik heb reeds herhaaldelijk mijn ontgoocheling over het internationaal recht uitgedrukt. Wanneer men mij vraagt naar mijn ervaringen als lid van deze commissie gedurende tweeënehalf jaar, antwoord ik dat het internationaal recht eigenlijk internationaal onrecht is, het recht van de sterkste.

02.01 Ferdy Willems (VU&ID): Je voudrais souligner que ma question porte sur les droits de l'homme et que, dans ce domaine, je suis très déçu par le droit ou plutôt le non-droit international.

Daarnaast blijf ik, als democratisch Vlaams-nationalist, erbij dat kleine volkeren mij interesseren. U, als groene minister, zal tot dezelfde conclusies komen, neem ik aan. Anderen zullen vanuit een liberaal, christen-democratisch of socialistisch standpunt wellicht ook interesse voor dit dossier hebben. Culturele verscheidenheid is een rijkdom. De UNO heeft de periode van 1999 tot 2004 verklaard tot het internationaal "decennium" van de inheemse volkeren.

Je m'intéresse depuis toujours aux petits peuples et je suis consterné quand je prends connaissance de rapports faisant état de tortures, de viols et de destruction de terres au Laos.

Het voorgaande is het algemene kader van mijn vraag over Laos. Het gaat om een enorm pijnlijke geschiedenis. Ik heb de vele rapporten gelezen en heb een lijstje gemaakt van de vormen van onderdrukking die er voorkomen, in willekeurige volgorde: foltering, het afnemen van land, verjaging van land, verkrachting, moord, het platbranden van huizen, landvernieling, vernietiging van cultureel erfgoed en opsluiting in de gevangenis – misschien vergeet ik er een paar.

Le gros problème, c'est que la population opprimée est souvent tentée de collaborer avec l'ennemi du moment, ce qui l'expose à un effet boomerang lorsque cet ennemi est vaincu.

Le KWIA, association de soutien aux peuples indigènes, a consacré un rapport intéressant à ce problème. Il a également adressé

Wat er met veel onderdrukten gebeurt, is een probleem. Als zij de kans krijgen met hun aanvaller te collaboreren, doen ze dat. Als de collaboratie lukt, wordt de aanvaller winnaar; maar als de aanvaller verliest – waar hebben we dat nog gehoord? – is er een boemerangeffect en wordt het nog slechter. Ik bespaar u de lange geschiedenis van volkeren, namen, landen, verdragen en oorlogen. Dergelijke situaties hebben zich voorgedaan met de Fransen, de Amerikanen, de Vietnamezen, de Chinezen, de communisten en de anticommunisten – ik denk dat het lijstje volledig is. KWIA, de steungroep voor inheemse volkeren, heeft daarover een bijzonder boeiend rapport gemaakt. Men heeft einde december een brief gestuurd naar de president van Laos, Khamtai Siphandon. Een kopie daarvan werd naar mevrouw Robertson en naar u gestuurd. Ik heb de brief bij me, maar ik lees hem niet voor want u hebt hem al. Men somt daarin een aantal concrete gevallen op, waarvoor men vraagt dat u tussenbeide zou komen. Men vraagt in het algemeen een aantal maatregelen, die ik zal opsommen.

Men vraagt de fysieke en mentale integriteit van alle bovenvermelde personen te waarborgen, hun familie zo snel mogelijk in te lichten over hun verblijf of, eventueel, hun executie en ze vrij te laten in zoverre er geen herkenbare misdrijven door hen zijn begaan. Ze vragen niet dat men misdadigers van gemeen recht vrijpleit. Ze vragen ook de vervolging van het Mong-volk – het belangrijkste volk – voor zover het niet aan gewapende oppositie doet, te stoppen.

Mijnheer de staatssecretaris, u kent het land, u hebt het bezocht, u hebt er feeling voor. Ik kijk bijgevolg met veel belangstelling en hoop uit naar uw antwoord.

02.02 Staatssecretaris **Eddy Boutmans**: Mijnheer de voorzitter, collega Willems, ik heb inderdaad een maand geleden de mensenrechten ter sprake gebracht. Ik heb dat gedaan op een zo constructief mogelijke manier, met name in een gesprek met de minister van Buitenlandse Zaken. Enkele weken voor mijn vertrek heb ik europarlementslid Olivier Dupuis ontvangen, die in Laos actie heeft gevoerd. Als gevolg daarvan werd hij samen met enkele kompanen gearresteerd en heeft hij enkele weken in zeer onaangename omstandigheden in de gevangenis gezeten. Ik heb hem ontvangen en hij heeft mij die omstandigheden beschreven. De conclusie ligt voor de hand. Als men een parlementslid in het algemeen op die manier behandelt – men weet immers dat zo iets natuurlijk repercussies zal hebben –, kan men zich inbeelden dat het gevangenisstelsel voor politieke of niet-politieke “delinquenten” zeker niet gunstig zal zijn. Dat is algemeen bekend.

Ik voeg eraan toe dat in de meeste arme landen het gevangenisstelsel zeer hard is. Dat heeft onder meer te maken met het feit dat de levensstandaard in de gevangenis overal minder hoog is dan buiten de gevangenis. Als de levensstandaard buiten de gevangenis al zeer slecht is, zal het in de gevangenis zeker nog erger zijn. Dat neemt niet weg dat ieder land minimumstandaarden moet respecteren. Ik wil graag rekening houden met het algemene levenspeil en de materiële mogelijkheden, maar er zijn toch minimumnormen. Het is duidelijk dat die zowel in politiedetentie als in officiële, justitiële detentie in Laos niet worden gerespecteerd. Iedereen is het er overigens over eens dat zowel politie als justitie

une lettre au président du Laos en envoyant une copie à Mme Mary Robinson, le haut commissaire des Nations unies pour les droits de l'homme, ainsi qu'à vous-même. Ses exigences concernent la protection de l'intégrité physique de tous les groupes cités, la nécessité d'informer rapidement la famille sur le sort de parents, la libération immédiate de prisonniers s'ils n'ont pas commis de délit et l'arrêt du génocide.

02.02 **Eddy Boutmans**, secrétaire d'Etat: Avant mon départ pour le Laos, j'ai eu un entretien avec M. Olivier Dupuis, parlementaire européen, qui a déjà mené des actions dans ce pays et y a été emprisonné. Il m'a décrit la manière dont il a été traité en prison, qui dépasse l'entendement. Nul n'ignore que, dans les pays pauvres, le régime pénitentiaire est loin d'être favorable et que, d'une manière générale, la protection juridique y est très faible. C'est également le cas au Laos; j'en veux pour preuve qu'on y emprisonne même des parlementaires.

J'ai abordé la question des droits de l'homme avec le ministre des Affaires étrangères du Laos à la suite de l'affaire Dupuis et parce que je m'intéresse également au sort de la population locale. J'ai proposé d'encourager les services de police et de la justice à

een zeer laag niveau hebben. Ik bedoel daarmee het algemene opleidingsniveau, de kennis van regels – een voorwaarde om ze te respecteren – en politietechnieken die geen inbreuk op de mensenrechten zijn. De algemene rechtsbescherming op dat gebied is in Laos zeer laag. Iedereen is het daarover eens.

Ik heb dat uitdrukkelijk bij de minister van Buitenlandse Zaken aangekaart. Dat gebeurde naar aanleiding van de zaak Dupuis. Ik heb er echter uitdrukkelijk aan toegevoegd dat ik eigenlijk meer geïnteresseerd ben in het lot van de lokale bevolking dan in dat van een externe activist, die in volle bewustzijn daarheen trekt, maar die natuurlijk ook rechten heeft.

Samen met mijn vrouwelijke ambtsgeenoot die bevoegd is voor de besprekingen inzake Ontwikkelingssamenwerking heb ik uitdrukkelijk aangeboden om op het stuk van justitie en vorming van de politie inzake mensenrechten en in het algemeen ook via onze vormingsprogramma's in Laos bij te dragen. Wij hebben eigenlijk afgesproken dat een deel van onze overigens niet enorme ontwikkelingshulp aan Laos specifiek zal worden besteed aan vormingsmogelijkheden. Dat is waar zij het meest naar vragen. Het is dus een soort à la carte op hun verzoek maar in overleg met onze attaché vormingsmogelijkheden.

Ik heb uitdrukkelijk het aanbod gedaan om een deel daarvan te besteden aan politieke en justitiële vorming inzake mensenrechten. Ik had de indruk dat men daar wel open voor stond en dat daar interesse voor was. Ik kan u niet zeggen dat het ervan zal komen, maar er was toch wel interesse voor. De betrokken minister vond dat blijkbaar een zeer positieve aanpak. Ik vind ook een dergelijk aanbod, dat is voorafgegaan door een zeer duidelijke inleiding over wat ik weet over de toestanden op het stuk van mensenrechten en dergelijke, een positievere manier van handelen dan alleen te zeggen dat ze de mensenrechten schenden en dat dat maar eens afgelopen moet zijn. Daarover is in elk geval een gesprek aan de gang. De attaché heeft ook als opdracht om verder na te gaan of men dat aanbod wil aanvaarden.

Ik heb ook ter sprake gebracht dat de consulaire rechten van buitenlanders gerespecteerd moeten worden. Ik heb hun gewezen op de zaak Olivier Dupuis en die van een andere Belgische zakenman die daar in de gevangenis zat maar in wiens zaak ik mij niet heb willen mengen – omdat ik mij niet in een individuele zaak wilde mengen en omdat ze mij ook onduidelijk was. Wel duidelijk was dat er sterke beperkingen waren van zijn mogelijkheden om de consul te spreken. Ik heb daartegen duidelijk bezwaar gemaakt. De dag nadien heeft onze ambassadeur de betrokkene overigens opnieuw kunnen bezoeken. In die zin heeft het dan toch al iets opgeleverd. Ik heb erop gewezen dat dit ook in hun belang was. Het land is zich immers in zeer hoog tempo aan het openen voor buitenlandse zakenlui, toeristen en investeringen. Ik heb hun meegedeeld dat, als zij wilden dat dit verder zou gaan, zij moesten vermijden dat er op dat gebied zware incidenten kwamen. Anders zouden de mensen niet meer komen. Dat wat het eerste onderdeel van uw vragen betreft.

Wat de inheemse volkeren betreft, is de situatie ver van eenvoudig. Ik heb bij verschillende gesprekspartners grote belangstelling geconstateerd voor de inheemse volkeren. Laten wij zeggen dat zij er

davantage respecter les droits de l'homme par le biais de projets de formation belges financés par le département de la Coopération au développement. J'ai clairement proposé de consacrer une partie des moyens financiers à la formation des services de police et de justice en matière de droits de l'homme. Le débat à ce sujet est en cours.

J'ai abordé la question des droits consulaires des étrangers bien que je ne souhaite pas m'immiscer dans l'affaire Dupuis. Ce pays accueillant à présent de plus en plus d'hommes d'affaires étrangers, il importe que le Laos respecte également les droits de l'homme.

Le sort des peuples indigènes a souvent été abordé de façon spontanée. Tout le monde sait par exemple que la technique d'abattage et de brûlage des arbres forestiers nuit à l'environnement mais la suppression de cette technique aurait également des conséquences fâcheuses pour les minorités. J'ai visité un village Hmong, l'un des peuples indigènes. Les habitants de ce village ont réussi à y développer une activité économique relativement importante. Il ne s'agit pas d'une question si simple à résoudre pour la Coopération au développement.

Le respect des droits des peuples indigènes a en effet été évoqué et, à ce sujet, je crois plutôt en un dialogue constructif qu'en un ton accusateur. Les Hmong sont toutefois clairement considérés comme des collaborateurs. Il n'empêche que les droits de l'homme doivent être respectés dans leur chef également et bien sûr dans celui de leurs enfants mais cela complique singulièrement la discussion.

vaak spontaan de nadruk op legden dat bepaalde programma's ook ten gunste kwamen van de inheemse bevolking.

Soms is het niet simpel. De meeste van die inheemse volkeren leven op de middenhoogvlakte of in het middengebergte, dus niet in de laagvlakte, noch in de hoogvlakte. Zij beoefenen niet allen en niet altijd, maar toch in belangrijke mate, de zogenaamde kap- en brandlandbouw, dus de semi-nomadische landbouw. Nu is iedereen het erover eens dat dat moet stoppen, omdat het erg slecht is voor het milieu en daardoor belangrijke schade wordt aangericht. Die mensen moeten dus eigenlijk op een of andere manier sedentair gaan leven, maar dat is een ingreep op hun cultuur. Daarover moeten wij geen flauwiteiten uiten, dat is een feit. Toch is dat sedentair leven volgens mij wel nodig. De Laotiaanse regering probeert dat te realiseren, zegt zij, vooral met veel overredingskracht.

Ik heb wel de indruk dat er geen systematische repressie tegen al die minderheden plaatsvindt. Ik herinner mij bijvoorbeeld dat de regering iedereen lager onderwijs wil geven. De regering geeft verklaringen die toch niet helemaal onjuist is. De regering wilt het Laotiaanse bijvoorbeeld niet als taal opdringen, maar er zijn natuurlijk geen schoolboeken in al die minderheidstalen. Dat veroorzaakt nieuwe problemen.

Specifiek over de Mong kan ik het volgende zeggen. Ik heb een dorp bezocht van naar het laagland afgezakte Mong. Overigens ben ik niet buiten het laagland kunnen gaan. Met dat bezoek had ik een zeer uitdrukkelijke bedoeling. In de mate van het mogelijke hebben wij ook met de Mong gesproken. Afgezien van het feit dat het een manier was om af te stappen van hun traditionele landbouwwijze, konden wij toch wel vaststellen dat zij, met een zekere mate van regeringshulp en internationale hulp, daar een redelijk dorp hadden kunnen oprichten en eigen economische activiteiten hadden kunnen ontwikkelen. Dat dorp ligt bijvoorbeeld dicht bij de weg en zij verkopen vrij systematisch hun ambacht of kunstambacht aan toeristen en lokale voorbijgangers.

Voor het overige hebben wij in onze ontwikkelingssamenwerking aandacht voor die problematiek. Toch is dat niet eenvoudig. In de regio's waar wij zitten – dat is deels historisch gegroeid en tegelijk beantwoordend aan onze mogelijkheden – zijn de inheemse groepen niet het talrijkste aanwezig. Het is dus wel een aandachtspunt, maar ik kan niet echt zeggen dat onze hulp vooral daarop gericht is.

Het is dus wel degelijk ter sprake gekomen en het was ook een aandachtspunt. Ik geloof in dat opzicht vooral in een constructieve aanpak veeleer dan in een beschuldigende aanpak. Ik meen bij de Laotiaanse autoriteiten een reëel besef van de problematiek te hebben vastgesteld.

Wat de Mong betreft, dit is uiteraard een specifiek bijkomend probleem. Zij worden ervaren als collaborateurs. U bent op de hoogte van de geheime oorlog die in de jaren '60 en '70 door de Verenigde Staten werd gevoerd. Het is het meest gebombardeerde land uit de wereldgeschiedenis. In die oorlog heeft de Mong-bevolking een sterke neiging vertoond om met de vijand te collaboreren. Dit maakt het natuurlijk niet gemakkelijk. Mensen hebben echter rechten en

zeker de kinderen van mensen die gecollaboreerd hebben, maar dit maakt de zaak niet eenvoudiger.

02.03 Ferdie Willems (VU&ID): Mijnheer de staatssecretaris, ik ben in grote lijnen heel tevreden met uw antwoord. Ik treed uw visie bij dat u zich niet wilt beperken tot stoere taal. U tracht inderdaad ook alternatieven bieden.

Wat het onderwijs betreft, ik heb, zoals in Colombia en op andere plaatsen in de wereld vastgesteld dat de taal niet op schrift wordt gesteld. Men moet die taal wetenschappelijk bestuderen, wil men ze kunnen bewaren. Dit is een conditio sine qua non. Ik zou u willen vragen of het mogelijk is om onze ontwikkelingshulp daarvoor te gebruiken.

Ik wil een parallel trekken met de Palestijnen. Onze hulp was daar gericht op het herzien van Palestijnse handboeken. Kan onze hulp daarvoor worden gebruikt, want taal is essentieel voor het voortbestaan van een volk.

Wat de Mong betreft, ben ik het volledig met u eens. De collaboratie heeft dit dossier enorm verzwakt. Zeer in het algemeen hoor ik u graag zeggen dat de Laotiaanse overheid veel aandacht had. Ik wil verwijzen naar een discussie in het Nederlandse parlement over de Chinezen en de Falun Gong. De Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken en een aantal parlementsleden heeft gezegd dat die mannen weliswaar goed naar hen luisteren en hen met een Oosterse glimlach gelijk geven, maar dat op het terrein niets verandert.

Ik ben daarom blij dat ik u hoor zeggen dat u onze consulaire en diplomatieke afgevaardigden ter plaatse de opdracht hebt gegeven om het dossier in het oog te houden. Is het mogelijk om de commissie op de hoogte te houden van wat daar op het terrein gebeurt? Ik heb Oosterse filologie gestudeerd en ik ken ze een beetje. Ze hebben de breedste glimlach, ze zijn de liefste mensen ter wereld, maar ze doen hun goesting.

02.04 Staatssecretaris Eddy Boutmans: Mijnheer Willems, ik zal u zeggen wat werd afgesproken, maar nog niet is ondertekend. Het zal dus nog enige tijd duren vooraleer het in uitvoering wordt gebracht. Wij zullen een belangrijk deel van onze hulp in de vorm van vormingsprogramma's aanbieden omdat zij daarvoor zelf aanvragen hebben ingediend. Over ongeveer een jaar zal men daarin iets aantreffen over mensenrechten, justitie en politie.

02.05 Ferdie Willems (VU&ID): Talen?

02.06 Staatssecretaris Eddy Boutmans: Daarover kan ik nu geen toezeggingen doen. Ik ben er niet tegen, maar ik moet erop wijzen dat het niet gaat over één taal. Het gaat over tientallen talen. Het is echt geen eenvoudig probleem, dat ik zelf niet direct tot een prioriteit zou bombarderen. Wij moeten een keuze maken: ofwel de lokale, minderheidstalen bevorderen, ofwel dan toch maar kiezen voor de promotie van het Laotiaans als algemene omgangstaal. Ook deze keuze is verdedigbaar. In dat geval moeten wij natuurlijk ook een aangepast onderwijs aanbieden, eventueel bij overgangsmaatregel.

02.03 Ferdie Willems (VU&ID): Votre réponse me satisfait en grande partie. En ce qui concerne l'enseignement, le département de la Coopération au développement pourrait peut-être fournir un effort pour transcrire les langues indigènes afin qu'elles soient sauvegardées pour la postérité.

Cette population a en effet souffert de la collaboration des Hmong. Je demande explicitement au secrétaire d'Etat de suivre de près le dossier du Laos.

02.04 Eddy Boutmans, secrétaire d'Etat: Une part importante de notre aide est fournie sous forme de programmes de formation. Les intéressés peuvent introduire des demandes à cet effet.

02.06 Eddy Boutmans, secrétaire d'Etat: Je ne souhaite pas me prononcer en faveur d'une seule langue. C'est à eux qu'il appartient de décider.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

Le **président**: La question n° 6794 de M. Ferdy Willems a été intégrée dans la discussion de la proposition de résolution n° 1708/1 relative à la levée de l'embargo à l'égard de la population d'Iraq.

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.31 uur.
La réunion publique de commission est levée à 12.31 heures.*